

**RAHVUSVAHELINE
ELEKTROTEHNIKA SÕNASTIK
Osa 826: Elektripaigaldised**

**International Electrotechnical
Vocabulary (IEV)
Part 826: Electrical installations**

EESTI STANDARDI EESSÕNA

Käesolev Eesti standard EVS-IEC 60050-826:2006 kujutab endast Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoni (*International Electrotechnical Commission, IEC*) rahvusvahelise elektrotehnika sõnastiku augustis 2004 kehtestatud 826. osa (standardi IEC 60050-826:2004, *International Electrotechnical Vocabulary (IEV) – Part 826: Electrical installations*) tõlget eesti keelde.

Oskussõnad on esitatud eesti, inglise, prantsuse, saksa, soome ja vene keeles, määratlused eesti ja inglise keeles, kusjuures soomekeelsed oskussõnad on võetud Soome standardist SFS-IEC 60050-826:2005, venekeelsed aga Venemaa elektri- paigaldiste ehituseeskirjadest ja standardi IEC 60050-195:1998 muudatusest A1:2001. Ära on jäetud IEC standardis esitatud araabia-, hiina-, hispaania-, itaalia-, jaapani-, poola-, portugali- ja rootsikeelsed oskussõnad.

Standardi mõnele sätetele on lisatud Eesti olusid arvestavaid märkusi, selgitusi ja täiendusi, mis on tähistatud Eesti riigitähistega **EE**.

Standard asendab majandusministri määrusega aastal 1995 kehtestatud Eesti eeskirja EEI 3-2:1994 (Ehitiste madalpinge-elektripaigaldised / 2. osa: Määratlused), mis oli koostatud standardi IEC 60364-2-21:1993 alusel.

Eesti standardi kavandi koostas Tallinna Tehnikaülikooli elektriajamite ja jõuelektronika instituudi emeriitprofessor Endel Risthein. Kavandi vaatas läbi ja kiitis heaks 1. juunil 2006 EVS tehnilise komitee 17 "Madalpinge" ekspertkomisjon koosseisus:

Meelis Kärt	Tehnilise Järelevalve Inspeksiooni elektriohutusosakonna juhataja
Arvo Kübarsepp	OÜ Elektrikontrollikeskus juhataja
Tõnis Mägi	OÜ Elektrikontrollikeskus peainspektor
Mati Roosnurm	OÜ Jaotusvõrk peaspetsialist
Olev Sinijärv	AS Raasiku Elekter juhataja

Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoni standard IEC 60050-826:2004 on avaldatud Eesti standardina EVS-IEC 60050-826:2006, mis on kinnitatud Eesti Standardikeskuse 2006. aasta 19. septembri käskkirjaga nr 96.

Standard jõustub selle kohta EVS Teataja 2006. aasta oktoobrikuu numbris teate avaldamisega.

This standard contains an Estonian translation of the English version of the IEC standard IEC 60050-826:2004 "*International Electrotechnical Vocabulary (IEV) – Part 826: Electrical installations*". The international standard IEC 60050-826:2004 has the status of an Estonian National Standard.

Standardite reprodutseerimis- ja levitamiseõigus kuulub Eesti Standardikeskusele

SISUKORD

EESSÕNA	IV
SISSEJUHATUS.....	VI
1 KÄSITLUSALA.....	1
2 NORMATIIVVIITED.....	1
3 OSKUSSÕNAD JA MÄÄRATLUSED.....	2
Jaotis 826-10 Elektripaigaldiste iseloomustus	2
Jaotis 826-11 Pinged ja voolud	5
Jaotis 826-12 Elektrilöök ja kaitsevõtted	12
Jaotis 826-13 Maandamine ja potentsiaaliühtlustus	26
Jaotis 826-14 Vooluahelad	38
Jaotis 826-15 Juhistikud	44
Jaotis 826-16 Muud seadmed	48
Jaotis 826-17 Kaitselahutamine ja lülitamine	51
Jaotis 826-18 Isikute pädevus	53
Eestikeelsete oskussõnade register	55
Ingliskeelsete oskussõnade register	60
Prantsuskeelsete oskussõnade register	70
Saksakeelsete oskussõnade register	80
Soomekeelsete oskussõnade register	84
Venekeelsete oskussõnade register	90

EESSÕNA

1. Rahvusvaheline Elektrotehnikakomisjon (*International Electrotechnical Commission, IEC*) on ülemaailmne standardimisorganisatsioon, mis hõlmab kõiki rahvuslikke elektrotehnikakomiteesid (IEC rahvuslikke komiteesid). IEC ülesanne on arendada rahvusvahelist koostööd kõigis elektri- ja elektroonikaala standardimisküsimustes. Selleks kirjastab IEC, lisaks oma muudele tegevusaladele, rahvusvahelisi standardeid, tehnilisi spetsifikatsioone (*Technical Specifications*), tehnilisi uuringumaterjale (*Technical Reports*), avalikult kättesaadavaid spetsifikatsioone (*Publicly Available Specifications, PAS*) ja juhiseid (*Guides*); kõiki neid nimetatakse edaspidi IEC publikatsioonideks (*IEC Publications*). Nende ettevalmistamine on usaldatud tehnilistele komiteedele; iga IEC rahvuslik komitee, kes on huvitatud sellest tegevusest, võib nimetatud ettevalmistuses osaleda. Selles ettevalmistuses võivad osaleda ka rahvusvahelised, riiklikud ja mitteriiklikud organisatsioonid, mis on sidemetes IECga. IEC teeb tihedat koostööd Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooniga (*International Organization for Standardization, ISO*) vastavalt mõlema organisatsiooni vahel sõlmitud kokkuleppes sätestatud tingimustele.
2. Kuna IEC igas tehnilises komitees on esindatud kõik asjast huvitatud rahvuslikud komiteed, väljendavad IEC otsused või kokkulepped olulistes tehnilistes küsimustes suurimal võimalikul määral rahvusvahelist arvamuskonsensust.
3. IEC publikatsioonid kujutavad endast rahvusvaheliseks kasutamiseks mõeldud soovitusi ja on sellistena heaks kiidetud rahvuslike komiteede poolt. Kuigi on tehtud kõik, et tagada IEC publikatsioonide tehniline täpsus, ei saa IEC vastutada selle eest, mis viisil neid kasutatakse ega nende valemistõistmise eest lõpptarbija poolt.
4. Rahvusvahelise ühtlustamise huvides võtavad IEC rahvuslikud komiteed IEC rahvusvahelisi standardeid läbipaistvalt ja suurimal võimalikul määral kasutusele oma rahvuslikes ja regionaalsetes standardites. Lahknevused IEC standardite ja vastavate rahvuslike või regionaalsete standardite vahel peavad olema viimastes selgelt esile toodud.
5. IEC ei teosta mingeid oma nõuetele vastavuse markeerimisi ega saa vastutada ühegi seadme eest, mis on deklareeritud kui IEC mingile standardile vastav.
6. Kõik kasutajad peavad veenduma, et neil on käesoleva publikatsiooni viimane trükk.
7. IEC, selle juhte, ametnikke, teenistujaid ega agente, sealhulgas tehniliste komiteede ja rahvuslike komiteede eksperte ega liikmeid ei saa pidada vastutavaks mingit liiki otseste või kaudsete isikuvigastuse, omandi- või muu kahjustuse ega kulude (sealhulgas seaduslike maksude) eest, mis võivad olla tekkinud käesoleva publikatsiooni või mõne muu IEC publikatsiooni kasutamisel või sellega seoses.
8. Tuleb pöörata tähelepanu käesoleva publikatsiooni normatiivviidetele. Viidatud publikatsioonide kasutamine on vältimatult vajalik käesoleva publikatsiooni õigeks rakendamiseks.

9. Tuleb arvestada võimalust, et käesoleva rahvusvahelise standardi mõned elemendid võivad kujutada endast patendiõiguse subjekte. IECd ei saa pidada vastutavaks mõne või kõigi selliste patendiõiguste tunnuste eest.

Rahvusvahelise standardi IEC 60050-826 on koostanud IEC tehniline komitee 1 (*Terminology*) koos IEC tehniline komiteega 64 (*Electrical installations and protection against electric shock*, “Elektripaigaldised ja kaitse elektrilöögi eest”).

Käesolev teine trükk tühistab ja asendab esimest, 1982. aastal ilmunud trükki, selle muudatust 1 (1990), muudatust 2 (1995) ja muudatust 3 (1999).

Käesoleva standardi tekst põhineb järgmistel dokumentidel:

Lõppkavand (FDIS)	Hääletusaruanne
1/1921/FDIS	1/1926/RVD

Täielikku informatsiooni käesoleva standardi heakskiiduhääletuse kohta võib leida ülaltoodud tabelis näidatud hääletusaruandest.

Käesolev väljaanne kavandati vastavalt ISO/IEC direktiivide osale 2 (*ISO/IEC Directives, Part 2*).

Rahvusvahelise elektrotehnika sõnastiku käesolevas osas on oskussõnad ja määratlused esitatud prantsuse ja inglise keeles, oskussõnad on lisaks sellele esitatud araabia, hiina, hispaania, itaalia, jaapani, poola, portugali, rootsi ja saksa keeles.

EE märkus. Käesolevas eestikeelses väljaandes on oskussõnad esitatud eesti, inglise, prantsuse, saksa, soome ja vene keeles, määratlused eesti ja inglise keeles.

Komitee on otsustanud, et käesoleva põhiväljaande ja selle muudatuste sisu jääb muutumatuks kuni kuupäevani, mis avaldatakse antud publikatsiooni kohta IEC veebileheküljel <http://webstore.iec.ch>. Pärast seda võidakse publikatsioon :

- taaskinnitada,
- tühistada,
- asendada uustöötusega või
- muuta.

SISSEJUHATUS

Lähtepõhimõtted ja -reeglid

Üldpõhimõtted

Rahvusvaheline elektrotehnika sõnastik (standardisari IEC 60050) on üldotstarbeline mitmekeelne elektrotehnikat, elektroonikat ja telekommunikatsiooni käsitlev sõnastik. See koosneb *märksõnaartiklitest*, millest igaüks vastab teatud *mõistele*. Artiklid on vastavalt eri aladele jaotatud sõnastiku *osadesse*.

Näiteid:

Osa 161 (IEC 60050-161) Elektromagnetiline ühilduvus

Osa 411 (IEC 60050-411) Pöörlevad masinad

Artiklid on esitatud hierarhilise liigitusskeemi «*osa – jaotis – märksõna*» järgi, kusjuures jaotise ulatuses on nad esitatud süstematiseeritud järjekorras.

Oskussõnad, määratlused ja märkused on artiklis esitatud inglise ja prantsuse keeles. Mõnikord on nad esitatud ka vene ja hispaania keeles.

Igas artiklis on oskussõnad üksinda esitatud ka sõnastiku *lisakeeltes* – araabia, hiina, saksa, hispaania, itaalia, jaapani, hollandi, poola, portugali, vene ja rootsi keeles, kui sõnakujud nendes keeltes on teada.

Iga osa on varustatud selles osas esitatud oskussõnade *tähestikuliste registritega* igas sõnastiku keeles.

Märksõnaartikli struktuur

Iga märksõnaartikkel vastab teatavale mõistele ja sisaldab :

- artikli numbrit,
- suuruse või ühiku tähttähist (kui seda peetakse vajalikuks),

ja seejärel sõnastiku põhikeeltes :

- mõistet väljendavat eelistatavat (eelis-) oskussõna, millele võivad järgneda sünonüümid ja lühendid,
- mõiste määratlust,
- viidet allikale (kui seda peetakse vajalikuks),
- märkusi (kui seda peetakse vajalikuks).

Märksõnaartikli lõpus esitatakse sõnastiku lisakeeltes üksnes oskussõnad.

Artikli number

Artikli number koosneb kolmest sidekriipsuga eraldatud elemendist:

- osa kolmekohaline number,
- jaotise kahekohaline number,
- mõiste kahekohaline number (01 kuni 99).

Näide: **151-13-82**.

Suuruste ja ühikute tähttähesed

Need keelest sõltumatud tähised esitatakse eri real artikli numbri järel.

Näide:

131-11-22

tähis *R*

takistus

Eelisoskussõna ja sünonüümid

Eelisoskussõna on ühe- või mitmesõnaline väljend, mis on esitatud artikli päises poolpaksus kirjas. Sellele sõnale võivad järgneda sünonüümid.

Sünonüümid

Sünonüümid on esitatud eraldi real eelisoskussõna all samuti poolpaksus kirjas, väljaarvatult mittesoovitavad sünonüümid, mis on esitatud tavalises kirjas ja millele järgneb sulgudes selgitus «(mittesoovitav)».

Oskussõna osad, mida võib ära jätta

Mõnede oskussõnade mõningaid osi võib ära jätta, kui need on veel arutusel või kui need mingis kontekstis võivad osutada liigseteks. Sellised osad on esitatud sulgudes ning poolpaksus kirjas.

Näide: **(electromagnetic) emission**

EE märkus. Käesolevas eestikeelses standardis on oskussõnade ärajätmiss võimalikud osad esitatud nurksulgudes.

Sobiva oskussõna puudumine

Kui antud keeles adekvaatset oskussõna ei ole, on see asendatud viie punktiga (.....). Sel juhul ei ole endastmõistetavalt ka sünonüüme.

Selgitused

Oskussõnale või sünonüümile võib järgneda või eelneda samal real selgitus või lisainfo.

Näited:

- oskussõna erikasutusala, nt (elektripaigaldise) **nimipinge**,
- rahvuslik variant, nt USA termin **ground electrode** (US),
- grammatiline info, nt **thermoplastic** (nimisõna),
- lühendi märkimine, nt **PEBS** (lühend),
- mittesoovitavus, nt **portable equipment** (mittesoovitav).

Allikas

Mõnikord on peetud otstabekaks võtta rahvusvahelise elektrotehnika sõnastiku mingisse osasse oskussõnu sõnastiku teistest osadest või muudest terminoloogiadokumentidest (rahvusvahelisest mehaanikasõnastikust, standardist ISO/IEC 2382 jm) kas muutmatul või muudetud kujul.

Sellist ülevõtet tähistatakse viitega allikale, mis esitatakse määratluse järel nurksulgudes tavalises kirjas.

Näide: [131-03-13 muudetud sõnastus].

Oskussõnad sõnastiku lisakeeltes

Need oskussõnad esitatakse artikli lõpus eri ridadel (üks rida igale keelele), kusjuures oskussõna ees on keele kahetäheline (*alfa-2*-) tähis ISO 639 järgi. Eri keelte oskussõnad esitatakse selle tähise tähestikulises järjekorras.

EE märkus. Käesolevas Eesti standardis on märksõnaartiklid kujundatud järgmiselt:

- artikli number,
- eestikeelne oskussõna,
- inglise-, prantsuse-, saksa-, soome- ja venekeelsed oskussõnad; prantsuse- ja saksaakeelsete oskussõnade mees-, nais- ja kesksugu on tähistatud vastavalt tähtedega *m*, *f* ja *n*, mitmus tähega *p*,
- eestikeelne määratlus,
- ingliskeelne määratlus,
- võimalik viide rahvusvahelise elektrotehnika sõnastiku mõne teise osa vastavale märksõnale.

Mõningaid eestikeelseid määratlusi on võrreldes Eesti standardiga EVS-IEC 60050-195:2003 keeleliselt redigeeritud. Sel juhul on määratluse järel nurksulgudes esitatud vastav märge, nt [195-01-14 redigeeritud sõnastus].

RAHVUSVAHELINE ELEKTROTEHNIKA SÕNASTIK**Osa 826: Elektripaigaldised**

International Electrotechnical Vocabulary (IEV)

Part 826: Electrical installations

1 KÄSITLUSALA

IEC 60050 käesolev osa käsitleb selliseid elektripaigaldisi, mida kasutatakse nt elamutes, tööstus- ja äriettevõtetes. See ei käsitle avalikke energiajaotussüsteeme ega elektrienergia tootmist ega edastamist nendes süsteemides.

2 NORMATIIVVIITED

Alljärgnevalt loetletud dokumendid on vältimatult vajalikud käesoleva publikatsiooni rakendamiseks. Dateeritud viidete korral kehtib üksnes viidatud trükk. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim trükk koos võimalike muudatustega.

IEC 60050-195:1998 International Electrotechnical Vocabulary – Part 195: Earthing and protection against electric shock

IEC 60050-442:1998 International Electrotechnical Vocabulary – Part 442: Electrical accessories

IEC 60449 Voltage bands for electrical installations of buildings

EE märkus. Ülalnimetatuid on tõlkena eesti keelde ilmunud standard EVS-IEC 60050-195:2003 (Rahvusvaheline elektrotehnika sõnastik. Osa 195: Maandamine ja kaitse elektrilöögi eest).